

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Usmernenie k elektronickému prihlasovaniu žiakov 5. ročníka ZŠ

T5 2019

September 2019

NÚCEM, Bratislava 2019

Formulár A – Údaje o škole

- **Kód školy** – šesťmiestny kód je uvedený v ľavom hornom rohu v liste 1. zásielky.
- **Zriaďovateľ** – vyberte jednu z možností: 1 až 9 (napr.: 1 – OÚ, 2 – Samosprávny kraj,... 5 – súkromník, 6 – cirkev,...).
- **Vyučovací jazyk školy** – označte jednu z uvedených možností: SJ, MJ, UJ, SM, SU.
- **Presný celý názov školy v skratke**. Napr. ZŠ, ZŠ s VJM, ZŠ s VJM a VJS, ZŠ s VJU, ZŠ s VJU a VJS, ZŠ s MŠ, CZŠ, SZŠ, SŠ, SKŠ.

V názve školy vynechajte: popis tried elokovaných v inej obci, školskú jedáleň, maďarský, resp. ukrajinský názov školy, časť názvu, ktorá je uvedená v adrese.

Príklady:

- A) **Základná škola s materskou školou – Letná ul.**, ktorá sídli na ulici Letná, bude mať uvedený názov iba **ZŠ s MŠ**.
- B) **Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským Bélu Bartóka – Bartók Béla Magyar Tannyelvű Alapiskola és Óvoda**, ktorá sídli na Kruhovej ulici, bude mať uvedený názov iba **ZŠ s MŠ s VJM BÉLU BARTÓKA**.
- C) **Základná škola, J. A. Komenského 1, Trnava**, bude mať uvedený názov iba **ZŠ**.
- **Adresa školy** – názov ulice, súpisné číslo domu, názov mesta (obce), poštové smerovacie číslo (**názvy ulíc, miest a obcí neskracujte a používajte diakritické znamienka**).
- **Riaditeľ školy** – meno, priezvisko, titul(y).
- **Osoba poverená prevzatím 3. zásielky** – meno, priezvisko, titul(y).
- **Školský koordinátor** – meno, priezvisko, titul(y).
- **Školský koordinátor pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ)** – meno, priezvisko, titul(y).
- **Kontaktná osoba pre prácu so ZZ žiakmi** – meno, priezvisko, titul(y).
- **Kontakty** – telefón, e-mail riaditeľa školy, telefón, e-mail(y) školských koordinátorov. **Prosíme o presné uvedenie aktuálnych e-mailových adries.**
- **Počet skupín** – rovná sa počtu učební, v ktorých sa koná Testovanie 5 2019 (ďalej T5). **Maximálny počet žiakov v jednej učebni je 15.**
- **Celkový počet žiakov na škole** – zadáva sa ručne.
- **Celkový počet žiakov v 5. ročníku** – zadáva sa ručne.
- **Z toho počet žiakov s mentálnym postihnutím** – zadáva sa ručne.
- **Zúčastnia sa testovania** – doplnené automaticky programom podľa počtu zadaných žiakov. Z toho:
 - **Celkový počet žiakov v 5. ročníku, ktorí študujú v zahraničí** – zadáva sa ručne.
 - **Počet žiakov so ZZ** – doplnené automaticky programom podľa toho, koľko žiakov má vyplnené údaje o zdravotnom znevýhodnení vo formulári C.
 - **Počet žiakov so ZZ v 1. skupine obmedzenia** – doplnené automaticky programom.
 - **Počet žiakov so ZZ v 2. skupine obmedzenia** – doplnené automaticky programom.
- **Celkový počet žiakov, ktorí sa zúčastnia testovania na elokovanom pracovisku** – zadáva sa ručne. Pre tento počet žiakov budú zásielky balené zvlášť kvôli distribúcii zásielky zo školy na elokované pracovisko.

Formulár B – Údaje o žiakoch

- **Kód školy** – šesťmiestne číslo.
- **Vyučovací jazyk triedy** – SJ, MJ, UJ.
- **Trieda** – napr. 5A (bez bodky, bez medzery).

Nasledujúce údaje vypíšte podľa rodného listu žiaka:

- **meno žiaka,**
- **priezvisko žiaka,**
- **rodné číslo žiaka.**

Osobné údaje sprostredkované školou bude Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania spracovávať v zmysle zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to výlučne za účelom plnenia úloh, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rodné číslo žiaka bude slúžiť ako všeobecne použiteľný identifikátor pre priradenie výsledkov k testovanému žiakovi.

- **SZP (sociálne znevýhodnené prostredie)** – označte „**Áno**“, ak je žiak zo SZP na základe vyjadrenia z CPPPaP.
- **Žiak z elokovaného pracoviska** - označte „**Áno**“, ak je žiak z elokovaného pracoviska.
- **Cudzinec** – označte „**Áno**“, ak je žiak cudzincom (nie je občanom SR), a následne uveďte dĺžku vzdelávania cudzinca vo vyučovacom jazyku:
 - menej ako 1 rok,
 - menej ako 2 roky,
 - menej ako 3 roky,
 - menej ako 4 roky.
- **4. ročník absolvoval na inej ZŠ (v SR)** – označte „**Áno**“, ak žiak neabsolvoval 4. ročník na vašej škole a vyberte danú školu z číselníka.
- **Pohlavie** žiaka je vyplňané automaticky podľa rodného čísla. Ak je určené nesprávne (cudzinec), môžete ho opraviť v okne Zápis/oprava údajov žiaka.
- **Známka** – uveďte známku z testovaných predmetov, ktorú mal žiak na koncoročnom vysvedčení v 3. a 4. ročníku ZŠ. V prípade, že žiak opakoval niektorý ročník, uveďte poslednú známku v príslušnom ročníku z testovaného predmetu na koncoročnom vysvedčení. Ak žiak nebol z predmetu hodnotený známkou (slovné hodnotenie), namiesto známky zadajte písmeno „N“.

Formulár C – Údaje o žiakoch so zdravotným znevýhodnením

Na testovaní sa zúčastnia žiaci 5. ročníka ZŠ, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Žiaci so ZZ majú upravené podmienky na vykonanie T5. Úpravy zahŕňajú špecificky upravené testové zošity, pričom na titulnom liste každého testu pre žiakov so ZZ je označený **druh postihnutia** a **skupina obmedzenia** v zmysle nahlásených údajov o žiakovi.

Riaditeľov škôl žiadame, aby zákonných zástupcov žiakov so ZZ informovali o možnosti úprav podmienok na vykonanie T5.

Nahlasovanie žiakov so zdravotným znevýhodnením do T5 je nevyhnutné uskutočniť do stanoveného termínu. Po uplynutí tohto termínu nebudeme môcť akceptovať akékoľvek zmeny ohľadom úpravy testov pre žiakov so ZZ a testy zašleme na ZŠ podľa údajov prihlásených v databáze.

Podľa upravených podmienok môže testovanie vykonať žiak:

- špeciálnej školy,
- špeciálnej triedy v základnej škole,
- ZŠ vzdelávaný v triede spolu s ostatnými žiakmi formou školskej integrácie (začlenenia).

Žiaci so ZZ, na ktorých sa vzťahujú úpravy podmienok a priebehu testovania, sú žiaci:

- a) so sluchovým postihnutím (SP),
- b) so zrakovým postihnutím (ZP),
- c) s telesným postihnutím (TP),
- d) chorí a zdravotne oslabení (CH a ZO),
- e) s vývinovými poruchami učenia (VPU),
- f) s poruchami aktivity a pozornosti (PA a P),
- g) s poruchami správania (PS),
- h) s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS),
- i) s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (AUT).

Účasť žiakov 5. ročníka ZŠ so ZZ na celoslovenskom testovaní

Žiaci, ktorí

- sa vzdelávajú formou školskej integrácie (začlenenia) sa do testovania zapájajú,
- sa vzdelávajú formou školskej integrácie (začlenenia) podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu s modifikáciou obsahu z testovaného predmetu, vzhľadom na závažnosť postihnutia (žiaci so ZP, SP, TP, AUT, a s dyskalkúliou), sa do testovania zapájajú dobrovoľne len na základe záverov dlhoročného diagnostikovania poradenským zariadením uvedeného zdravotného znevýhodnenia.
- sú dlhodobo alebo často umiestňovaní z vážnych zdravotných dôvodov (onkologické, psychiatrické, poúrazové, pooperačné stavy) v ZŠ pri zdravotníckych zariadeniach, sa do testovania nezapájajú,
- sú krátkodobo umiestnení v ZŠ pri zdravotníckych zariadeniach, sa do testovania zapájajú v kmeňovej škole, ak im to ich zdravotný stav dovolí.
- sú umiestnení v čase T5 v špeciálnych výchovných zariadeniach (reedukačných centrách, diagnostických centrách, liečebno-výchovných sanatóriách), sa do testovania zapájajú dobrovoľne. Ak im to ich zdravotný stav dovolí, na testovaní sa zúčastňujú v kmeňovej škole.

- **Kód školy** – šesťmiestny kód, preberá sa z formulára A.
- **Meno žiaka** – preberá sa z formulára B.
- **Priezvisko žiaka** – preberá sa z formulára B.
- **Rodné číslo žiaka** – preberá sa z formulára B.
- **Žiak je/nie je zo SZP** – preberá sa z formulára B.
- **Cudziniec je/nie je – Dĺžka vzdelávania cudzinca** – preberá sa z formulára B.
- **Známka** – na koncoročnom vysvedčení v 3. a 4. ročníku ZŠ.
- **Druh postihnutia** – v príslušnom políčku vyznačte primárny druh postihnutia (iba jeden). V prípade žiaka s viacnásobným postihnutím v ďalšom kroku označte ostatné druhy postihnutia.
- **Skupina obmedzenia**, do ktorej má byť žiak zaradený – vyznačte v príslušnom políčku.

Skupinu obmedzenia určí vyučujúci testovaného predmetu spolu s triednym učiteľom, školským špeciálnym pedagógom, školským psychológom (v prípade, že je na škole), resp. výchovným poradcom a so súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Žiaci sa do skupín nezaraďujú podľa stupňa postihnutia z lekárskeho hľadiska, ale podľa miery obmedzenia pri práci s testom nasledovne:

1. skupina obmedzenia žiakov so ZZ

- pracujú s upravenými testami po formálnej a obsahovej stránke. S upravenými testami po formálnej stránke pracuje žiak s PA a P, s PS a CH a ZO žiak. S upravenými testami po formálnej aj obsahovej stránke pracuje iba žiak so SP, ZP, TP, VPU, NKS a AUT.
- majú predĺžený čas o 15 minút.
- podľa individuálnej potreby môžu používať kompenzačné pomôcky, ktoré používajú na vyučovaní pri písaní písomných prác, resp. tie, ktoré vyplývajú zo záverov diagnostických vyšetrení.
- všetci žiaci si svoje odpovede zapisujú priamo do testu a následne ich samostatne prepíšu do odpovedových hárkov.
- počas riešenia úloh v jednotlivých testoch pracujú samostatne bez pomoci asistenta, tlmočníka do posunkovej reči alebo zdravotníckeho personálu.

2. skupina obmedzenia žiakov so ZZ

- pracujú s upravenými testami po formálnej a obsahovej stránke. S upravenými testami po formálnej stránke pracuje žiak s PA a P, s PS a CH a ZO žiak. S upravenými testami po formálnej aj obsahovej stránke pracuje iba žiak so SP, ZP, TP, VPU, NKS a AUT.
 - majú predĺžený čas o 30 minút.
 - podľa individuálnej potreby môžu používať kompenzačné pomôcky, ktoré používajú na vyučovaní pri písaní písomných prác, resp. tie, ktoré vyplývajú zo záverov diagnostických vyšetrení.
 - svoje odpovede zapisujú buď priamo do testu, alebo na pomocný papier, prípadne odpovede diktujú asistentovi. Zapísané odpovede žiaka podľa individuálnej potreby prepíše do odpovedového hárka asistent.
 - v priebehu testovania môžu využiť pomoc asistenta, tlmočníka do posunkovej reči alebo zdravotníckeho personálu.
- **Žiak sa zúčastňoval špeciálno-pedagogických cvičení** – označte „**Áno**“, ak sa zúčastňoval. „**Nie**“, ak sa nezúčastňoval.

Poznámky k úpravám pre žiakov so ZZ

Žiaci so ZZ zaradení do I. alebo do II. skupiny obmedzenia pracujú s upravenými testami po formálnej alebo obsahovej stránke.

Formálne úpravy sa týkajú zväčšenia veľkosti písma, úpravy riadkovania, prepisu textu do Braillovho písma, do elektronickej formy, zvýraznenia kľúčových slov v zadaní úlohy, členenia testového hárka tak, aby bola uľahčená orientácia.

Obsahové úpravy sú náročné, pretože je potrebné zachovať obsah úloh (cieľ úloh). Obsah testov zostáva porovnateľný s obsahom testov pre intaktných žiakov. Žiaci so sluchovým (SP), zrakovým (ZP), telesným postihnutím (TP), s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS), s autizmom (AUT) a s vývinovými poruchami učenia (VPU) majú z dôvodu zdravotného postihnutia úlohy modifikované. Úlohy môžu byť preformulované alebo nahradené novými úlohami, pričom je zachovaná obťažnosť a obsahová špecifikácia testu.

Žiak so ZZ by mal mať v priebehu testovania také úpravy, aké mal v priebehu vzdelávania na ZŠ. Pri prihlasovaní žiaka so ZZ uveďte len tie úpravy, ktoré žiak so ZZ skutočne potrebuje.

Pri zaraďovaní žiaka so ZZ do skupiny obmedzenia v rámci testovania vychádzajte nielen zo záverov a odporúčaní špeciálnopedagogických alebo psychologických správ, ale riadte sa aj odporúčaniami pedagóga, ktorý žiaka so ZZ vzdelával.

Pri prihlasovaní **slabozrakého žiaka**, ktorý potrebuje väčšie písmo, odporúčame vybrať takú veľkosť písma a riadkovania, ktorú žiak skutočne používa.

Pri prihlasovaní **nevidiaceho žiaka**, ktorý pracuje s textom v Braillovom písme, odporúčame okrem výberu úpravy testu do Braillovho písma zaškrtnúť aj možnosť testu v elektronickej podobe na CD.

Pri prihlasovaní **žiaka so ZP a s TP** je možné okrem štandardnej papierovej verzie testu požiadať o test upravený v elektronickej podobe na CD.

Pri prihlasovaní **žiaka s VPU (s dyskalkúliou)** v informačnom systéme označte, či žiak bude alebo nebude písať test z matematiky.

Možnosti úprav T5 pre žiakov so ZZ na prihlasovanie do informačného systému sú uvedené v tabuľke č. 1.

Úpravy týkajúce sa prispôsobenia podmienok pri testovaní žiakov so ZZ

Predĺžený čas

Žiaci so ZZ potrebujú na vypracovanie úloh podstatne dlhší čas ako intaktní žiaci s rovnakými schopnosťami. Pracovné tempo žiakov so ZZ je výrazne pomalšie. Spomalenie rýchlosti pracovného tempa vyplýva z odlišného spôsobu vnímania informácií z vonkajšieho prostredia, z odlišného spôsobu podávania výstupu z riešenia úloh a z väčšej fyzickej a psychickej záťaže. Obmedzenia, ktoré jednotlivé postihnutia prinášajú, sa týkajú spôsobu, akým žiaci úlohy dokážu formálne spracovať – t. j. zmyslového vnímania informácií, ich postupného začlenenia do procesu riešenia. Na vyrovnanie tohto obmedzenia slúži primerané predĺženie času, v ktorom žiak rieši test. **Počas predĺženého času je možné urobiť krátke individuálne prestávky, ktoré usmerňuje administrátor, aby bola dodržaná psychohygiena.** (V prípade potreby sa žiak môže napríklad občerstviť či oddýchnuť si v relaxačnom kútiku.)

Kompenzačné pomôcky

Žiaci so ZZ majú možnosť používať kompenzačné pomôcky, ktoré vzájomne vyrovnávajú ich obmedzenie a zlepšujú výkonnosť iných funkcií. Pri práci s testom žiaci so ZZ môžu používať kompenzačné pomôcky uvedené v IVP, resp. tie, ktoré vyplývajú zo záverov diagnostických vyšetrení a môžu ich žiaci používať na vyučovaní pri písaní písomných prác:

- **technické:** optické prístroje, osvetlenie, polohovacie ležadlá, polohovacia lavica, Pichtov písací stroj, PC, ručná lupa, TV lupa, protišmyková fólia.
- **vyučovacie:** slovníky, kalkulačky (pokiaľ je to nevyhnutné), tabuľky násobenia.

Istú formu kompenzácie pre žiakov zaradených do 2. skupiny obmedzenia poskytuje **asistent učiteľa, tlmočník posunkovej reči alebo špeciálny pedagóg**, ktorý pomáha pri orientácii v testovacom zošite, pri zápise odpovedí žiaka, pri prečítaní ukážky, resp. zadania úloh, pri manipulácii s pomôckami, pri príchode/odchode do/z učebne, pri tlmočení inštrukcií súvisiacich so zadaním úlohy. V žiadnom prípade nezasahuje do samotného riešenia úloh a nekomentuje správnosť a nesprávnosť odpovedí.

Formuláre A, B a C zašlite elektronicky na príslušné spádové CVTI SR – ŠVS.

Akékoľvek otázky spojené s realizáciou Testovania 5 a úpravami podmienok na vykonanie testovania žiakov so ZZ môžete konzultovať:

- telefonicky: 02/68 26 01 07, 0911 405 086
- e-mailom: testovanie9zz@nucem.sk

Za aktívnu spoluprácu pri realizácii celoslovenského testovania vám d'akujeme.

Tabuľka 1

Možnosti úprav testov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením na prihlasovanie do informačného systému na Testovanie 5 2019

Druh ZZ	Skupina	Veľkosť písma	Riadkovanie	Test na CD	Braillovo písmo	Test z matematiky
SP	1.	automaticky 12	volia 1,5 – 2	–	–	–
	2.					
ZP	1.	volia 12 – 36	volia 1,5 – 2	áno - nie	áno - nie	–
	2.					
TP	1.	volia 12 – 18	volia 1,5 – 2	áno – nie	–	–
	2.					
CH a ZO	1.	automaticky 12	volia 1,5 – 2	–	–	–
	2.					
VPU	1.	volia 12 – 14	volia 1,5 – 2	–	–	áno – nie
	2.					
PA a P	1.	automaticky 12	volia 1,5 – 2	–	–	–
	2.					
PS	1.	automaticky 12	volia 1,5 – 2	–	–	–
	2.					
NKS	1.	automaticky 12	volia 1,5 – 2	–	–	–
	2.					
AUT	1.	automaticky 12	volia 1,5 – 2	–	–	–
	2.					

Poznámka: *Žiak so ZZ bude/nebude robiť testovanie z matematiky sa vzťahuje iba na žiakov s VPU s dyskalkúliou.